

S T O W A R Z Y S Z E N I E
FORUM RECYKLINGU SAMOCHODÓW

Al. Jerozolimskie 202,

02-486 WARSZAWA

Dane z raportów Rządu RP przekazywanych UE o realizacji wymagań Dyrektywy 2000/53/WE oraz wyniki kontroli NIK w odniesieniu do sytuacji w jakiej działają stacje demontażu w Polsce.

**Walne Zebranie Członków
Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów**

Warszawa 21 maja 2009 roku

Zawartość

1. Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej na temat poziomów ponownego użycia i odzysku oraz ponownego użycia recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji za rok 2006 z maja 2008 roku. *Sprawozdanie składane dla każdego roku na formularzu podanym w Decyzji 2005/293/WE z 1 kwietnia 2005 roku w terminie 18 miesięcy od zakończenia roku.*
2. Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej z transpozycji wykonania dyrektywy 2000/53/EC za okres 21 kwietnia 2005 do 21 kwietnia 2008 z listopada 2008 roku. *Sprawozdanie składane na formularzu podanym w Decyzji 2001/753/WE z 17 października 2001 roku w terminie do 9 miesięcy po zakończeniu okresu którego sprawozdanie dotyczy.*
http://ww.mos.gov.pl/bip/pliki_do_pobrania/raport_implementation_2000_53_WE.pdf
3. Informacja Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli działania służb publicznych w zakresie recyklingu sprzętu technicznego Najwyższej Izby Kontroli NIK LWA-41017/08 Nr ewid. 159/2008/P/08/156/LWA.
http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/wyniki_kontroli_wstep/inform2008/p_08_156_200807171008281216282108/px_remote_lwa_p_08_156_200807171008281216282108_01

Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej na temat poziomów ponownego użycia i odzysku oraz ponownego użycia recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji za rok 2006 z maja 2008 roku

Ze sprawozdania

- W całkowita liczba pojazdów wycofanych z eksploatacji 150987 sztuk
- W1 Suma mas pojazdów 124173,390 Mg
- Masa poddana recyklingowi 91223,250 Mg
- Masa poddana odzyskowi 92535,695 Mg
- Masa ponownie części do ponownego użycia 14001,850Mg
- Poziom ponownego użycia i recyklingu **84,74%**
- Poziom ponownego użycia i odzysku **85,80 %**

Wnioski

- Średnia masa pojazdu wycofanego z eksploatacji 0,8224 Mg
- Przy średnim wieku oddawanych do stacji pojazdów **16,5** roku i ilości pojazdów osobowych określanej na podstawie danych GUS **13 384 229** zostało wycofanych w Polsce **811165** pojazdów z których sumy do stacji demontażu trafiło mniej niż **18,6%** pojazdów.

Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej z transpozycji wykonania dyrektywy 2000/53/EC za okres 21 kwietnia 2005 do 21 kwietnia 2008 z listopada 2008 roku.

(2) Sprawozdanie to powinno szczegółowo ujmować zarówno włączenie dyrektywy do prawa krajowego, **jak i jej wykonanie**. Sprawozdanie to należy sporządzić na podstawie kwestionariusza załączonego do niniejszej decyzji.

Z odpowiedzi dotyczących włączenia dyrektywy do prawa polskiego:

- 1.10. Czy podjęto niezbędne środki zgodnie z art. 5 ust. 4? (Tak/Nie)
- Tak
- 1.10.1. Jeśli odpowiedź na pytanie 1.10 brzmi "Tak", proszę podać szczegóły, w tym szczególne informacje odnoszące się odpowiednio do akapitów drugiego i trzeciego art. 5 ust. 4.
- ... Obowiązek zapewnienia sieci zbierania pojazdów, **a tym samym sfinansowania powstania tej sieci, spoczywa na wprowadzających pojazd** zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej z transpozycji wykonania dyrektywy 2000/53/EC za okres 21 kwietnia 2005 do 21 kwietnia 2008 z listopada 2008 roku. C. d.

Z odpowiedzi dotyczących 2. Wykonanie dyrektywy

2.10. Na podstawie art. 9 ust. 1 proszę podać informacje dotyczące **wszelkich możliwych zmian** w strukturze obrotu pojazdami mechanicznymi **oraz na temat podmiotów zajmujących się zbieraniem, demontażem, strzępieniem, odzyskiem i recyklingiem**. W szczególności proszę podać, czy w Państwach Członkowskich lub w stosunkach między nimi wystąpiły zakłócenia konkurencji.

Informacja dotycząca podmiotów systemu recyklingu w tym stacji demontażu w Polsce i ich problemów :

....Według stanu na dzień 31 grudnia 2007r. W Polsce funkcjonuje 557 stacji demontażu i 101 punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji, a więc łącznie 658 podmiotów do których można przekazać pojazdy wycofane ze eksploatacji.

W Polsce działa 8 instalacji zajmujących się strzępieniem pojazdów.

Informacja Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli działania służb publicznych w zakresie recyklingu sprzętu technicznego

Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2006 do 31 marca 2008 roku.

Obejmowała:

- Ministerstw Środowiska
- NFOŚiGW
- GIOŚ
- 8 Urzędów Wojewódzkich
- 8 Wojewódzkich Inspektoratów ochrony środowiska
- Realizowana była od 27 marca do 2 września 2008 roku.

Ogólna ocena kontrolowanej działalności

„Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia funkcjonowanie w kontrolowanym okresie systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz pojazdami wycofanymi z eksploatacji, ponieważ nie gwarantował on wzrostu poziomu odzysku i recyklingu sprzętu technicznego i nie eliminował szarej strefy w obszarze demontażu pojazdów”.

Synteza wyników kontroli

Wymaganych poziomów odzysku i recyklingu (2.2.1)

- W roku 2006 **nie osiągnęło** 119 i 117 prowadzących stacje demontażu
- W roku 2007 **nie osiągnęło** 93 i 91 prowadzących stacje demontażu

Raport negatywnie ocenia działania NFOŚiGW w zakresie gospodarowania wnoszonymi przez przedsiębiorców opłatami (2.2.2)

- Wystąpienie o dopłaty przy innych wpłatach niż 500 zł z 1075 przypadków podjęto działania tylko w stosunku do 185
- Znikome wykorzystanie środków finansowych na dopłaty dla przedsiębiorców oraz dofinansowania gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów
- Naruszenie zasady równego traktowania przedsiębiorców przy ocenie wniosków
- Nie terminowe przekazywanie dopłat do stacji demontażu

Negatywna ocena w zakresie weryfikacji sprawozdań stacji demontażu przez organy administracji(2.2.3)

- Brak nadzoru nad stacjami demontażu przez Wojewodów w 7 na 8 sprawdzonych województw.
- Brak działań NFOŚiGW i Wojewodów w celu wyegzekwowania prawidłowych sprawozdań stacji demontażu

Synteza wyników kontroli

Negatywna ocena GIOŚ za (2.2.4) :

- niepodejmowanie czynności przez wobec podmiotów które nie uiściły zadeklarowanych należności z tytułu opłat za brak sieci zbierania
- Brak reakcji na nie wypełnianie przez prowadzących stacje demontażu zadań
- Brak działań wojewodów w stosunku do 193 podmiotów działających nie wypełniających prawa

Pozytywna ocena działań WIOŚ (2.2.5)

- wypełniania obowiązku przeprowadzania kontroli stacji demontażu

Pozytywna ocena działań wojewodów (2.2.6)

- Wojewodów w zakresie wydawania pozwoleń wymaganych w zakresie gospodarki odpadami
-

Synteza wyników kontroli

Wnioski do Ministra Środowiska

- Wprowadzenie okresu rozliczeniowego pozwalającego na uwzględnienie w poziomach odzysku i recyklingu mas odpadów przyjętych w końcu roku
 - Zdecentralizowanie systemu zbierania
 - Wskazanie jednego adresata rocznego sprawozdania mającego uprawnienia kontrolne
 - Wskazanie jako adresata sprawozdania o wysokości należnej opłaty podmiotu na którego rachunek dokonywane są wpłaty czyli NFOŚiGW
 - Opracowanie programu mającego na celu rozwój systemu postępowania i osiągania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu
 - Podjęcie działań w celu racjonalnego wykorzystania gromadzonych środków
- Uwagi do NFOŚiGW
 - Rozważnie podjęcia działań w celu wyegzekwowania od wszystkich przedsiębiorców prawidłowo sporządzonego rocznego sprawozdania
 - Terminowe przekazywanie dopłat
 - Rzetelną analizę wniosków o udzielenie dopłat

Uwagi końcowe i wnioski (2.3)

Uwagi końcowe

Poprawa gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji wymaga w pierwszej kolejności usprawnienia nadzoru nad rynkiem pojazdów, w tym skuteczniejszego egzekwowania od właścicieli pojazdów obowiązkowych ubezpieczeń OC i kontroli działalności firm ubezpieczeniowych. Problemem, który czeka na skuteczne rozwiązanie w skali państwa jest likwidacja „szarej strefy” na rynku odzysku pojazdów

Wnioski

Rozważenie wprowadzenia

- Kryteriów wg których pojazd wycofany z eksploatacji będzie uznany za odpad
- Zdecentralizowanie zbierania i dystrybucji opłat na szczeblu wojewódzkim
- Jednego adresata sprawozdań rocznych stacji demontażu
- Opracowanie programu mającego na celu stały rozwój systemu postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji
- Opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego społeczeństwa w zakresie postępowania ... i pojazdami wycofanymi z eksploatacji

Realizacja pomocy państwa dla stacji demontażu z środków zabranych na recykling z których 30% przeznacza ustawa recyklingowa na inwestycje

W 2007 r. z 384.014,1 tys. zł NFOŚiGW przeznaczył:

- 192.007,0 tys. zł (50% wpływów) na dopłaty do stacji demontażu, z czego wykorzystano 13.657,4 tys. zł tj. 7,1% przeznaczonych na ten cel środków,
- 76.802,8 tys. zł (20% wpływów) na dofinansowanie gmin, z czego wykorzystano 1.148,0 tys. zł, tj. 1,5% przeznaczonych na ten cel środków,
- 115.204,2 tys. zł (30% wpływów) na dofinansowanie działań inwestycyjnych, z czego nie wykorzystano żadnej kwoty.

W sumie z 384.014,1 tys. zł wykorzystano 14.805,4 tys. zł, tj. 3,9% posiadanych środków.

W 2008 r. z 487.853,0 tys. zł NFOŚiGW przeznaczył:

- 243.926,1 tys. zł (50% wpływów) na dopłaty do stacji demontażu, z czego (wg stanu na 30 czerwca 2008 r.) wypłacił 23.437,3 tys. zł, tj. 9,6% przeznaczonych na ten cel środków,
- 97.570,6 tys. zł (20% wpływów) na dofinansowanie gmin, z czego (wg stanu na 30 czerwca 2008 r.) wypłacił 4,0 tys. zł, tj. 0,004% przeznaczonych na ten cel środków,
- 146.355,9 tys. zł (30% wpływów) na dofinansowanie działań inwestycyjnych, z czego (wg stanu na 30 czerwca 2008 r.) nie wypłacono żadnej kwoty.

W sumie z 487.853,0 tys. zł wykorzystano (wg stanu na dzień 30 czerwca 2008 r.) 23.441.345,37 zł, tj. 4,8 % posiadanych środków.

Różnice danych w raportach NIK

[Dowód: akta kontroli str. 100-103, 107-123]

Starszy inspektor Aleksandra Woźniak-Figurska wyjaśniła, że złożone przez przedsiębiorców sprawozdania roczne o pojazdach wycofanych z eksploatacji analizowała w maju 2007 r. w celu sporządzenia raportu o stanie województwa lubelskiego za 2006 r. Stwierdziła, że jedyny materiał jaki posiada z wyników tej analizy, to elektroniczna wersja tekstu z zakresu demontażu pojazdów, który przekazała pocztą elektroniczną do Marszałka Województwa Lubelskiego - koordynatora raportu. Udostępniony kontrolerowi wydruk tego tekstu (wg stanu na dzień 29.05.2007 r.) zawierał m.in. następujący ustęp: „Wg otrzymanych sprawozdań ze stacji demontażu w 2006 r. do stacji pojazdów na terenie województwa przyjęto 2.888 pojazdów, w tym 696 niekompletnych. Masa przyjętych do demontażu pojazdów wyniosła łącznie 2.523,846 Mg. Średni poziom odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji dla pojazdów wyprodukowanych od dnia 1 stycznia 1980 r. wynosił odpowiednio 82,52% i 80,3%, natomiast dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. 76,7% i 74,99%”.

Z raportu NIK oddział Lublin
dla województwa Lubelskiego

Z raportu NIK oddział Warszawa dla województwa Lubelskiego

Poziom recyklingu w 2006 r. dla pojazdów wyprodukowanych do 31 grudnia 1979 r. kształtował się od 46% w województwie podkarpackim do 82% w województwie kujawsko – pomorskim. W 2007 r. poziom recyklingu dla ww. pojazdów kształtował się od 65% w województwie świętokrzyskim do 88% w województwie lubelskim.

Podsumowanie

- Raporty MŚ do UE tworzą nieprawdziwy obraz recyklingu pojazdów utrudniają określenie jego rzeczywistego stanu.
- Brak określania wpływu szarej strefy na zdrowie obywateli i stan dewastacji środowiska uniemożliwia decyzję o konieczności podejmowania kroków zmierzających do jej ograniczenia.
- Administracja i producenci są zainteresowani utrzymaniem obecnej sytuacji w której recyklingiem bezkosztowym i bezinwestycyjnym zajmuje się szara strefa przejmująca ponad 90% pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- Administracja w krajach 15 EU nie dostrzega znikania pojazdów z ich krajów aby nie tworzyć dokumentów wskazujących dokąd pojazdy używane są wysyłane.
- Nasza administracja nie ma woli dostrzeżenia zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska ze strony **nie znikających** ale dostających się do ziemi i wód niebezpiecznych odpadów z pojazdów rozbieranych przez szara strefę .
- **Wskazując błędy innych należy pamiętać jak niewiele stacji demontażu nie ulega pokusie aby z nie korzystać z stworzonych możliwości nie przestrzegania prawa i walczyć o jego stosowanie.**